

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

לפני כבוד השופט סארי ג'יוסי

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

ע' ג' (עצור/אסיר בפיקוח)
ע"י ב"כ עו"ד סאהר פאר

הנאשם

גזר-דין

- 1 הנאשם, יליד 02.05.2002, הודה ביום 16.06.2020 בעובדות כתב-האישום, בעבירת שוד,
2 לפי סעיף 402 (א) לחוק העונשין, התשל"ז – 1973 (להלן: "חוק העונשין").
3
4 ביום 10.08.2020, נעתרתי לבקשה לצירוף כתב-אישום מתוקן ב-ת"פ 9281-05-20, אשר
5 הוגש בשעתו לבית המשפט לנוער. הנאשם הודה בעובדות כתב-האישום המתוקן שצורף
6 להליך זה, ואשר כולל שני אישומים, בעבירה של גניבה מרכב לפי סעיף 413 (א) לחוק
7 העונשין, וכן בעבירה של פריצה לרכב בכוונה לגנוב, לפי סעיף 1413 סיפא לחוק העונשין.
8
9
10 2. על-פי עובדות כתב-האישום בהליך דנן ר' ו-א' (להלן: "המתלוננים") הם אחים, אשר
11 עובדים בעסק משפחתי בשם "א" בעיר ט'.
12 ביום 30.01.2019 ובסמוך לפני כן, החליט הנאשם לשדוד את א.
13
14 ביום 30.01.2019 סמוך לשעה 22:34, הגיע הנאשם אל א, במטרה לבצע את השוד, עת
15 הוא לבש חרמונית בצבע כחול כהה, חבש כובע-גרם, אשר כיסה את פניו, על ראשו, עטה
16 על ידי כפפות בצבע שחור, נשא על גבו תיק בצבע ורוד ולבן (להלן: "התיק"), והחזיק
17 ביד שמאל חפץ הנחזה להיות אקדח בצבע שחור (להלן: "האקדח").
18
19 אותו מועד, נכנס הנאשם ל-א, הניח את התיק על דלפק-השירות (להלן: "הדלפק"), איים
20 על המתלוננים, אשר עבדו בחדר צדדי, תוך שהוא מכוון את האקדח לעברם, ומסמן להם
21 להעביר את הכסף מן הקופה אל תוך התיק. בפחדם מן הנאשם, נכנסו המתלוננים לחדר
22 צדדי במאפייה.
23 או אז עלה הנאשם על הדלפק, תלש את הקופה בחוזקה ממקומה ויצא מן ה-א, עת
24 ברשותו הקופה, אשר הכילה את הפדיון היומי בסך 8,500 ₪ (להלן: "הפדיון").
25

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

הנאשם הגיע לשטח פתוח, שם פתח את הקופה, ונטל ממנה את הפדיון, כשבכוונתו לשלול אותו שלילית קבע, ללא הסכמת המתלוננים.

3. על-פי עובדות האישום הראשון של כתב-האישום המתוקן שצורף להליך זה, ביום 07.05.2019 לאחר השעה 19:30 בערב ועד יום 08.05.2019 בשעה 14:30 סמוך למוסד מ' ב-ט', התפרץ לרכב מסוג ----- צבע שחור, מ.ר. 00000000, אשר בבעלות נ' א' (להלן: "הרכב") באופן שנטל מפתחות של הרכב, שהיו מונחות על גלגל הרכב, פתח באמצעותן את הרכב ונכנס פנימה והכל בכוונה לגנוב.

בהמשך, גנב הנאשם את מכשיר הרדיו מהרכב (להלן: "הרדיו"), שהינו דבר הניתן להיגנב, ויצא מן הרכב עת הרדיו ברשותו.

מעובדות האישום השני עולה, כי בין הימים 06.05.2019-15.05.2019, מועד שאינו ידוע למאשימה ושעה מדויקת שאינה ידועה אף היא למאשימה, סמוך למוסד מ' ב-ט' (להלן: "המוסד"), התפרץ הנאשם לרכב מסוג ----- מס' רישוי 000000 (להלן: "הרכב"), שחנה מול המוסד לצורך טיפול, באופן בו חיבל בצילינדר של הדלת הקדמית שמאלית של הרכב, ונכנס פנימה בכוונה לגנוב.

בהמשך לנסיבות אלה, גנב הנאשם את מכשיר הרדיו של הרכב (להלן: "הרדיו"), שהינו דבר הניתן להיגנב, ויצא את הרכב כשהרדיו ברשותו.

4. בשל גילו של הנאשם, הוריתי על הזמנת תסקיר שירות המבחן, המאשימה מצידה הסכימה ביום 10.08.2020 להליך של צדק מאחה בענייניו.

ביום 14.01.2020 הוגש בעניינו של הנאשם תסקיר שירות המבחן לנוער, וביום 14.01.2021 הוגש התסקיר המשלים.

מן התסקירים האמורים עולה, כי משפחתו של הנאשם נורמטיבית במצב כלכלי טוב, ומונה זוג הורים וארבעה ילדים בטווח הגילאים 15-22, אשר קיימים ביניהם יחסים טובים. האב, בעל תעודת בגרות מלאה, עובד בעבודות-----, האם, סיימה 12 שנות-לימוד ועובדת-----, אחיותיו הבכורות של הנאשם בתחילת שנות ה-20 לחייהן לומדות האחת תואר ראשון ב----- באוניברסיטת ----- והשנייה תואר ראשון ב----- באוניברסיטת-----, ואחיו הצעיר של הנאשם, כבן-----, תלמיד כיתה ---- ומשולב בתכנית - ---- למצטיינים.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

שירות המבחן התרשם ממשפחה נורמטיבית בעלת כוחות רבים ותמיכה קהילתית משמעותית, עת שני ההורים מגלים דאגה ואכפתיות כלפי הילדים. הוריו של הנאשם, כך צוין, השתמשו במערכת החוק על-מנת לבלום את התנהגותו השלילית של בנם, דבר המעיד, לשיטתה של קצינת-המבחן, על הבנה נכונה לתפקיד ההורי, ולמעורבותם בחיי הילדים.

במישור הלימודי, כך עולה מתסקיר שירות המבחן, חווה הנאשם מעברים רבים בין מסגרות לימוד שונות. הישגיו של הנאשם היו נמוכים, ולא הייתה לו מוטיבציה ללמידה, מאידך הוא לא היה מעורב בשנות לימודיו האחרונות באירועים חריגים בבית הספר, ומבחינה חברתית היה הנאשם בקשר טוב עם שאר התלמידים ועם הצוות החינוכי. הנאשם עבד בחופשת הקיץ בחקלאות, והחל מיום 05.07.2020, עת התיר זאת בית המשפט, יוצא הנאשם לעבודה ב----- בשטח יחד עם אביו.

עוד עולה מן התסקיר, כי הנאשם החל לצרוך סמים מסוג "גראס" על רקע חברתי, ועם הזמן החל לקנות ולעשן עם חבריו ולבדו, כך שהעלות היומית לסמים, אלכוהול וחטיפים הסתכמה עם הזמן בכ-700 ₪ לכל החבורה עימה נהג הנאשם לבלות. על-פי התרשמות שירות המבחן, המעברים בין מסגרות הלימוד השונות במהלך חייו גרמו לאי-יציבות בחייו ולתחושת חוסר שייכות, אשר הובילה את הנאשם לחפש השתייכות אצל נערים בעלי תפקוד שלילי, אשר העניקו לנאשם תחושות של קבלה, שייכות ומשמעות.

עוד ובנוסף עולה מן התסקיר, כי הנאשם מודה בעבירות מושא כתבי-האישום שבענייננו ומקבל עליהן אחריות מלאה. המניע לביצוע העבירות, כך צוין בתסקיר, היה השגת כסף לרכישת סמים ואלכוהול עבורו ועבור חבריו, עת חבריו איימו עליו, כי לא יקבלו אותו כחבר בחבורתם, אם לא יבצע את השוד.

הנאשם הסביר במהלך ההליך הטיפולי, כי כיום הוא מבין את חומרת מעשיו, מתחרט על מעשיו וחש בושה עצמית, והדגיש, כי הוא מתקשה להבין כיצד התדרדר מצבו והוא התרחק מן הערכים אליהם התחנך בביתו.

קצינת המבחן ציינה, כי הנאשם הופנה לשירות המבחן על-ידי משטרת ישראל, וכי הוא הגיע לפגישות כסדרן, לעיתים יחד עם הוריו, ושיתף פעולה באופן מלא. לאחר מעצרו ביום 10.01.2020, כך נכתב בתסקיר, נמצא הנאשם בחרדה גדולה בשל מעצרו, לא הפסיק

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

לבכות ולבקש עזרה לשחררו. קצין מבחן מעצרים התרשם, כי הנאשם חרד מאוד מן
ההליך הפלילי והביע מוטיבציה גבוהה לשינוי.

החל מיום 06.02.2020, בהמלצת שירות המבחן, החל הנאשם לשהות במעצר באיזוק
אלקטרוני בבית סבו וסבתו מצד -----, ובפיקוח דודו ודודתו מצד ----. ביום
05.07.2020 הוחזר הנאשם לבית הוריו, הוסר האיזוק האלקטרוני, ומאז יוצא הנאשם
לעבודה יחד עם אביו, גם זאת בהמלצת שירות המבחן.

על-פי תסקיר שירות המבחן שיתף הנאשם בפתיחות את הגורמים הטיפוליים, הן
במסגרת המפגשים הפרטניים, והן במפגשים הקבוצתיים, בנסיבות חייו ובתפקודו
השלילי טרם מעצרו, לקח אחריות מלאה על מעשיו, והראה נכונות לקשר טיפולי
משמעותי. בפגישה עם אימו של הנאשם ועם הנאשם, דווח לשירות המבחן על שינוי
משמעותי שעבר הנאשם, בעיקר בכל הנוגע למחויבות ודאגה כלפי בני-משפחתו, ולקבלת
סמכותם של הוריו. בשים-לב לנכונותו של הנאשם לתקן את מעשיו, הוא הופנה להליך
"צדק מאחורה", אשר אושר על-ידי הפרקליטות.

עוד עולה מן התסקיר, כי בדיקות השתן האחרונות של הנאשם היו נקיות משרידי סם.

על-פי התרשמות שירות המבחן, הנאשם לקח אחריות על מצבו, וגילה הבנה לחומרת
מעשיו. הנאשם נרתם להליך הטיפולי, כך אליבא דקצינת-המבחן, וחולל שינוי חיובי
ומשמעותי בחייו.

על-פי התסקיר, גורמי הסיכוי בנוגע לנאשם הן: העדר עבר פלילי, הודאה בעבירה מושא
כתב-האישום ביוזמתו, משפחה תומכת, יכולת קוגניטיבית תקינה, התרחקות מן
הסביבה השלילית אליה היה קשור בעבר, לקיחת אחריות מלאה, מוטיבציה לשינוי,
והירתמות להליך הטיפולי. מנגד, גורמי הסיכון הם: העבירות החמורות בהן מואשם
הנאשם, שימוש בסמים עד למועד מעצרו, קושי בזיהוי מצבי סיכון, חוסר שיקול-דעת,
ונתון להשפעת סביבתית שלילית.

נוכח כל האמור לעיל, ובהתחשב בעובדה, שההליך הטיפולי עדיין לא הסתיים, המליץ
שירות המבחן בתסקיר מיום 01.09.2020, לדחות את הדיון לתקופה של ארבעה חודשים,
אשר בסיומם יוגש תסקיר משלים והמלצות סופיות.

5. מן התסקיר המשלים של שירות המבחן מיום 14.01.2021 עולה, כי הנאשם מגלה
מחויבות לעבודתו עם אביו ומבצע את המוטל עליו כנדרש. תיפקודו של הנאשם בבית כך

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

צוין, חיובי, הוא מקבל את סמכות הוריו, ומהתרשמות האב והדוד, הצליח הנאשם לחולל שינוי משמעותי בחייו, וכי הוא יעשה כל שאלל ידו על-מנת להימנע מהסתבכות נוספת עם גורמי החוק.

קצינת-המבחן חזרה על הדברים שנכתבו בתסקיר בנוגע לקשר של שירות המבחן עם הנאשם, והדגישה, כי הנאשם מקווה שבית המשפט יעניק לו הזדמנות על-מנת להמשיך ולהוכיח את עצמו, והביע נכונות להמשיך קשר עם השירות לאחר מתן גזר-הדין על-מנת להבטיח את המשך תפקודו התקין.

עוד ובנוסף הודגש, כי הנאשם ממשיך בטיפול הקבוצתי, וכי בדיקות השתן שנערכו לו לגילוי סם, יצאו נקיות.

קצינת-המבחן חזרה על גורמי הסיכוי והסיכון שפורטו בתסקיר הראשון, והדגישה, כי הנאשם זקוק להמשך ליווי ומעקב של שירות המבחן אחר תפקודו הכללי, בדיקות שתן לגילוי שרידי סמים, והקניית כלים להתמודדות עם מצבי לחץ ומצוקה, והמשך תהליך של עיבוד העבירות אותן ביצע.

מן התסקיר עולה, כי שירות המבחן התלבט בנוגע להרשעה עת מצד אחד עומד הנאשם לדין בגין עבירות חמורות, ומן העבר השני, עולה, כי הנאשם פיתח יכולת הבחנה בין מותר לאסור, בעל מוקד שליטה פנימי המסייע לו בתפקוד נורמטיבי. הרשעתו של הנאשם, כך נטען, תיתן משוב שלילי על התקדמותו בטיפול, ועלולה לפגוע בעתידו, ולהגביל את סיכוייו לעסוק במקצועות רבים.

בסופו של יום, המליץ שירות המבחן, בשים-לב לתפקודו התקין והחיובי של הנאשם, החרטה אותה הוא מבטא, ושיתוף הפעולה המלא עם שירות המבחן להימנע מהרשעתו של הנאשם ולנקוט כלפיו בדרכי טיפול בלבד, ולהטיל עליו : צו-מבחן לתקופה של שנה, חתימה על התחייבות להימנע ממעשים דומים בעתיד, פיצוי למתלוננים, והטלת 250 שעות שירות לתועלת הציבור.

6. ביום 03.02.2021 נשמעו טיעוני הצדדים לעונש, כן העידו כעדי-אופי מטעמו של הנאשם, הוריו, -----ו-----.

עוד ובנוסף העידה, קתרין אבו-ורדה, קצינת-המבחן, אשר ערכה את התסקירים האמורים.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

לדברי אביו של הנאשם, כאשר הוא הבחין, כי בנו, הנאשם, מסתבך, ניסה לסייע לו, אך משניסיונות אלו לא צלחו, הוא פנה למשטרת ישראל בבקשה לעזרה.

לדברי האב, בנו עבר שינוי משמעותי, מעת שהחל ההליך הטיפולי, וכי כעת הוא מרגיש שבנו מצוי בדרך נכונה, עת הוא עובד משעות הבוקר המוקדמות ועד שעות אחר-הצהריים המאוחרות, ומלבד העבודה, אינו יוצא מן הבית.

לדבריה של האם, בנה, הנאשם, עבר שינוי משמעותי מעת שהחל בהליך הטיפולי, וכעת הוא עובד שעות רבות מחוץ לבית, ובנוסף מציע סיוע לבני-בית. כמו-כן סיפרה, כי שתי בנותיה לומדות באוניברסיטה, וכי בן נוסף לומד בכיתה---, ומצטיין בלימודיו.

7. מעדותה של קצינת-המבחן עולה, כי שירות המבחן אינו סבור, כי קיימת מסוכנות מצידו של הנאשם. בעניין ההרשעה, כך אליבא דקצינת-המבחן, הייתה התלבטות בשל חומרת העבירות מחד-גיסא, אולם, מאידך-גיסא, סבור שירות המבחן, כי הנאשם עבר תהליך טיפולי ארוך ומשמעותי, וכי הוא לקח אחריות מלאה על מעשיו, מן הרגע בו החל הקשר שלו עם שירות המבחן, עוד לפני ההודאה בפני בית המשפט, התחרט והביע רגשות אשמה משמעותיים מאוד.

לדברי קצינת-המבחן, הנאשם הפנים את הגבולות, יודע להתנהל באורח חיים נורמטיבי, יודע להבחין בין אסור למותר, לא זקוק לגבול חיצוני והרתעתי. לפיכך, כך לדברי קצינת-המבחן, היא סבורה, כי הרשעה תזיק לעתידו של הנאשם, גם בשים-לב לזמן שעבר מאז ביצוע העבירות.

עוד ובנוסף סברה קצינת-המבחן, כי יש להימנע מהרשעתו של הנאשם, ובמקביל להטיל עליו צו-מבחן של שנה, בשים-לב לגילו, לאופן הנורמטיבי בו הוא מתנהל, משפחתו התומכת, והעובדה, שבהליך הארוך שעבר הנאשם, לא הייתה לו מעידה.

8. לטענת המאשימה, הגם שעולה מתסקיר שרות המבחן התהליך החיובי שעבר הנאשם, וההמלצה, שלא להרשיע את הנאשם ולגזור עליו דרכי טיפול הכוללים שרות לתועלת הציבור, פיצוי למתלוננים, התחייבות וצו-מבחן למשך שנה, יש לזכור, כי מדובר בהמלצה בלבד, אשר לצידה, יש ליתן את הדעת לאינטרס הציבורי, חומרת העבירות, הרתעה כללית, ולאזן ביניהם.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

1 עוד נטען, כי בעבירות מושא כתבי-האישום בפנינו, הענישה הנוהגת כוללת רכיב של
2 מאסר משמעותי מאחורי סורג ובריח, וכי קטינות אינה מהווה חסינות. לצד זאת, כך
3 נטען, סבורה המאשימה, כי בנסיבות המיוחדות של התיק, יש להסכים עם חלק מן
4 ההמלצות שניתנו על-ידי שירות המבחן.

5
6 לפיכך, אליבא דב"כ המאשימה, ועל-מנת לאזן בין חומרת המעשים וההמלצה החיובית
7 של שירות המבחן, יש להרשיע את הנאשם, ולגזור עליו מאסר בפועל לריצוי בעבודות
8 שרות לתקופה של 9 חודשים, לצד עונשים נלווים, צו-מבחן לתקופה העולה על שנה.
9 ענישה סלחנית, כך נטען, עלולה לשדר מסר מטעה לנאשם ולציבור, לפיו בית המשפט
10 מגלה סלחנות לעבירות שוד ומעדיף את האינטרס האישי של הנאשם על-פני האינטרס
11 הציבורי.

12
13 9. מנגד, ביקש ב"כ הנאשם לאמץ את המלצות שרות המבחן כלשונן. לדבריו, מערכת
14 השיקולים שיש להפעיל בעת גזירת עונשו של קטין היא שונה מזו שיש להפעיל בעת גזירת
15 עונשם של בגירים, ולא בכדי לא מצא המחוקק, להחיל את הענישה, אשר מצויה בתיקון
16 113 לחוק העונשין על ענישת קטינים.

17 לטענת ב"כ הנאשם, עת הפנה הוא ל- ע"פ 10715/05 פלוני נ' מדינת ישראל (04.09.2007)
18 וכן ל-ע"פ 49/09 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד סג(1) 752, פסיקת בית המשפט העליון
19 קבעה, כי בעת גזירת עונשו של קטין הגם הוא מורשע בעבירות קשות וחמורות במיוחד,
20 שומה על בית המשפט ליתן משקל יתר לשיקולים האינדיבידואליים, אשר נוגעים לאותו
21 קטין ולאזן בין שיקולי השיקום לשיקולים האחרים.

22
23 עוד נטען, כי תסקיר שרות המבחן, אשר הוגש בעניינו של הנאשם הוא חיובי מאין כמוהו,
24 בכל ההיבטים האפשריים, וכי יש יש לזכור, כי חוות-דעת של שרות המבחן היא המלצה
25 שיש ליתן לה משקל, הואיל ומדובר בהמלצה של איש-מקצוע אובייקטיבי. מקל וחומר,
26 כך אליבא דב"כ הנאשם, עת מדובר בקטינים, שעה שבית המשפט העליון קבע ב-ע"פ
27 7113/08 פלוני נ' מדינת ישראל (15.12.2008), כי אל לו לבית המשפט לסטות מהמלצת
28 שרות המבחן, עת קיים אופק שיקומי, אלא מטעמים כבדי משקל.

29
30 ב"כ הנאשם הדגיש, כי העניין שבפנינו החל עת זומן הנאשם לחקירה בעבירות סמים,
31 וכאשר הוא נשאל האם ברצונו להוסיף דבר-מה נוסף, הוא התוודה על שוד המאפייה
32 מושא כתב-האישום. יש לזכור, כך לטענת ב"כ הנאשם, כי אילולא ההודאה של הנאשם,
33 תיק השוד לעולם לא היה מפוענח.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

עוד נטען, כי גם בחקירתו השנייה, שיתף הנאשם פעולה עם החוקרים, ובכה במהלך החקירה כולה, וכי במהלך העימות עם בעלי המאפייה, כך נכתב בדו"ח המשטרה, כרע הנאשם ברך וביקש סליחה. (תקליטור העימות והתמליל הוגשו וסומנו כמוצגים נ/1 ו- נ/2 בהתאמה).

לטענת ב"כ הנאשם, לאחר מעצרו של הנאשם באיזוק אלקטרוני, הוא החל בהליך טיפולי פרטני וקבוצתי במסגרת שרות המבחן, ושיתף פעולה באופן מלא וכנה. עוד נטען, כי בהסכמת המאשימה, הוסר המעצר באיזוק, ומאז יוצא הנאשם עם אביו לעבודה בכל יום, הגם שתנאי המעצר הפכו למעצר בית לילי. עובדה זו, כך לטענת ב"כ הנאשם, מעידה, כי הנאשם עבר שינוי משמעותי ואמיתי. לנאשם, כך לדברי בא-כוחו, אין הרשעות קודמות ואין תיקים פתוחים. עוד נטען, כי עבודות שירות לתועלת הציבור, לצד צו-מבחן וחתימה על התחייבות, מאזנות בענייננו את האינטרסים השונים.

ב"כ הנאשם הגיש אסופת פסיקה, אשר סומנה כמוצג נ/3.

ב- ת"פ 16-01-29539 **מדינת ישראל נ' פלוני** (21.06.2018), שם דובר בעבירת של ניסיון לשוד, החזקת סכין, ניסיון תקיפה לשם גניבה, ועבירת תקיפה לשם גניבה, בית המשפט נמנע מלהרשיע את הנאשם והטיל עליו עבודות שירות לתועלת הציבור לצד חתימה על התחייבות וצו-מבחן.

ב"כ הנאשם הגיש אסופת פסיקה, ב-ת"פ 18-07-29674 **מדינת ישראל נ' פלוני** (16.06.2020), נמנע בית המשפט להרשיע קטין בעבירת שוד בנסיבות מחמירות בצוותא, תוך שימוש באלימות כלפי אישה כבת 70, וחייב אותו בדרכי טיפול בדמות שירות לתועלת הציבור, חתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה, וצו-פיקוח למשך שנה.

ב-ת"פ 16-11-23996 **מדינת ישראל נ' פלוני** (24.08.2017), נמנע בית המשפט מלהרשיע קטין בעבירות שוד והחזקת אקדוח או סכין שלא למטרה כשרה, והטיל עליו צו-מבחן לתקופה של שנה, מאסר על-תנאי, חתימה על התחייבות כספית ופיצוי כספי לכל אחד מן המתלוננים.

ב-ת"פ 17-06-18332 **מדינת ישראל נ' פלוני** (08.07.2018), נמנע בית המשפט מהרשעת הנאשם בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, והטיל עליו צו-מבחן, 200 שעות שירות לתועלת הציבור, פיצוי למתלוננים, וחתימה על התחייבות.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

ב-ת"פ 46227-11-18 מדינת ישראל נ' פלוני (17.12.2019), נמנע בית המשפט מלהרשיע קטינה בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, והטיל עליה 350 שעות שירות לתועלת הציבור, צו-מבחן, חתימה על התחייבות, ופיצוי כספי למתלונן.

ב-ת"פ 16112-09-18 מדינת ישראל נ' פלוני (01.12.2020), נמנע בית המשפט מלהרשיע קטין בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, והטיל עליו צו-מבחן לתקופה של שנה, פיצוי כספי למתלונן, שירות לתועלת הציבור בהיקף של 300 שעות.

10. הנאשם העיד אף הוא, והדגיש כי הוא מצר ומתנצל על מעשיו, וכי כעת, לאחר ההליך בשירות המבחן, השתנה לחלוטין.

11. ראשיתה ואחריתה של ההכרעה בענייננו נטועה בהיותו של הנאשם קטין, במועד ביצוע העבירה.

ככלל, בל נשכח, עת קובע בית המשפט, כי מצא את הנאשם – אשם בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב-האישום – עליו להרשיעו.

סעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב) התשמ"ב – 1982 (להלן: "חסד"פ"), קובע כהאי לישנא:

"בתום בירור האשמה יחליט בית המשפט בהחלטה מנומקת בכתב (להלן - הכרעת הדין) על זיכוי הנאשם או, אם מצא אותו אשם, על הרשעתו; בית המשפט יקרא את הכרעת הדין על נימוקיה בפומבי, יחתום עליה ויסמנה בתאריך הקריאה; בית המשפט רשאי - במקום לקרוא את הכרעת הדין - למסור לנאשם העתק ממנה ולהסביר בפומבי את עיקרי תכנה; זיכה בית המשפט את הנאשם, יודיע דבר הזיכוי בתחילה".

בד-בבד קובע סעיף 192א לחסד"פ, כי:

"הרשיע בית המשפט את הנאשם, ולפני מתן גזר הדין ראה שיש מקום לתת לגביו צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור, ללא הרשעה, או לצוות כי הנאשם ייתן

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

1 התחייבות להימנע מעבירה, כאמור בסעיף 72(ב) לחוק העונשין, בלא הרשעה,
2 רשאי הוא לבטל את ההרשעה ולצוות כאמור".

7 בענייננו חל סעיף 24 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א – 1971, אשר מורנו :

9 "קבע בית משפט לנוער שהקטין ביצע את העבירה והוגשו לו תסקיר של קצין
10 המבחן ותוצאות הבדיקות והחקירות, שעליהם הורה לפי סעיף 22, יחליט על אחד
11 מאלה :

12 (1) להרשיע את הקטין ולגזור את דינו;

13 (2) לצוות על אחד או יותר מהאמצעים ודרכי הטיפול המנויים בסעיף
14 ; 26

15 (3) לפטור את הקטין בלא צו כאמור".

17 12. אף עת מדובר בנאשמים קטינים, קובעת פסיקה עקבית וארוכת-שנים של בית המשפט
18 העליון, כי אין לקבל את ההנחה, לפיה הכלל הרחב הוא שעל נקודת המוצא להיות טיפול
19 ללא הרשעה.

20 לצד זאת, עמדה הפסיקה על כך שעת עסקינן בקטין, יש לבחון כל מקרה לגופו, וליתן
21 משקל אף ביתר-שאת לשאלת אפשרויות שיקומו של הקטין, נסיבותיו האישיות, היקף
22 תהליך השיקום שעבר עד למתן גזר-הדין, ועל ההשפעה הצפויה של הרשעה על עתידו של
23 הקטין.

25 אפנה ל-רע"פ 5228/00 פלוני נ' מדינת ישראל (18.06.2001) :

27 "אף כי אין אנו מקבלים את ההנחה כי הכלל הרחב הוא שכאשר מדובר בקטינים
28 נקודת המוצא צריכה להיות טיפול ללא הרשעה, הרי אין ספק שיש לתת את הדעת
29 בכל מקרה באופן פרטני וקפדני לאפשרות לעשות שימוש בדרכי הטיפול שנקבעו
30 בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, לרבות דרכי טיפול
31 תוך הימנעות מהרשעה. הכלל לפיו בהליך הענישה יש לתת משקל לשאלת שיקום
32 העבריין וכן לסוג העבירה ולנסיבותיה חל ביתר שאת כאשר מדובר בקטין,

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

שאפשרויות הטיפול בו ושיקומו צריכות להבחן על ידי בית המשפט שעה שהוא בא
להכריע את דינו".

כן לדבריו של כב' השופט נ. סולברג ב-ע"פ 2083/20 פלוני נ' מדינת ישראל (16.06.2020):

"אשר לסוגיית אי-ההרשעה, אמנם עניינם של קטינים נבחן באופן מקל
לעומת עניינם של בגירים, אולם "אין אנו מקבלים את ההנחה כי הכלל הרחב
הוא שכאשר מדובר בקטינים נקודת המוצא צריכה להיות טיפול ללא הרשעה"
(רע"פ 5228/00 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (18.06.2001)). יש לבחון
כל מקרה לגופו; לעמוד על טיב המעשים וחומרתם, על נסיבותיו האישיות
של הקטין, על היקף תהליך השיקום שעבר עד גזר הדין, ועל השפעתה
הצפויה של ההרשעה על המשכו".

כמו-כן אפנה לדבריה של כב' השופטת ד. ברק-ארז ב-ע"פ 821/16 פלוני נ' מדינת ישראל
(19.07.2016) (להלן: "עניין פלוני"), פסקה 14:

"כידוע, חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 (להלן: חוק
הנוער) מסמיך את בית המשפט לנוער לחרוג מן הכלל לפיו הליך פלילי שבו הוכח
כי נאשם ביצע עבירה יסתיים בהרשעה וגזר דין, ולהימנע מהרשעתו בדין של קטין
אף שהוכח כי ביצע עבירה (ראו: סעיף 24 לחוק הנוער; ע"פ 4518/91 מדינת ישראל
נ' פלוני, פ"ד מו(1) 634, 636 (1992); ע"פ 9262/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד
נח(4) 869, 876 (2004) (להלן: ע"פ 9262/03)). בהפעלת סמכות זו משתקפים
ההבדלים בין מערכת השיקולים והאיזונים הפנימיים המנחים את ההליך הפלילי
המתנהל בעניינם של קטינים לבין אלו המנחים את ההליך המתנהל בעניינם של
בגירים (ראו: ע"פ 2669/00 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד נד(3) 685, 690-691 (2000);
ע"פ 2280/13 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 12 (19.8.2013)). כך,
בעוד שהימנעות מהרשעתו של בגיר תיעשה במקרים חריגים ויוצאי דופן בלבד,
הנכונות לסטות מחובת מיצוי הדין בעניינם של קטינים היא גדולה יותר (ראו: ע"פ
3596/11 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 6 (26.12.2011); ע"פ 5931/13
פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 9 לפסק דינו של השופט צ' זילברטל

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

1 (להלן: ע"פ 5931/13). בבואו להכריע בשאלה של הימנעות מהרשעה
2 של קטין על בית המשפט לנוער לתת אפוא משקל יתר לנסיבותיו האישיות של
3 הקטין, ובכלל זה לגילו, לנזק הצפוי לו בגין ההרשעה, לאפשרויות הטיפול בו
4 ולסיכויי שיקומו. לכך מצטרף גם האינטרס הציבורי בהשבתו של הקטין לתפקוד
5 נורמטיבי בחברה בעודו בתחילת דרכו בחיים (ע"פ 9262/03, בעמ' 876).
6

7 עוד ובנוסף יש לזכור, כי הלכת בית המשפט העליון קבעה, כי יש לאמץ כלל מנחה, לפיו
8 עת מדובר בקטינים, יש ליתן משנה תוקף להמלצות שירות המבחן, ולדחותם רק
9 בהתקיים טעמים מיוחדים המצדיקים לעשות כן.
10

11 אפנה לדבריו של כב' השופט (בדימוס) י. דנציגר ב-ע"פ 49/09 מדינת ישראל נ' פלוני, פ"ד
12 סג(1) 752, פסקה 26-27:

13
14 "על חשיבות תרומתו של שירות המבחן בהליכים כגון דא פסק כבוד השופט
15 א' רובינשטיין בע"פ 4102/08 דירבאס נ' מדינת ישראל (לא פורסם, [פורסם
16 בנבו], 10.12.2008), כדלקמן:

17
18 "שירותי המבחן - למבוגרים ולנוער - הם גורמים סטטוטוריים
19 הממלאים תפקיד חיוני מאין כמוהו במערכת המשפטית
20 והסוציאלית בארצנו. הם מהווים זרועות הממלאות תפקיד
21 שהוא כפול - מחד גיסא, ייעוץ לבתי המשפט (וגם למערכת
22 התביעה והחקירה) באשר לחשוד ולנאשם בשלבים השונים של
23 הטיפול בו, וכיום גם באשר לנפגעי עבירה. הם מהווים עיניים,
24 אוזניים וגם קול הלב לבתי המשפט בבואם להחליט בדבר מעצר
25 או עונש זאת, גם אם לא תמיד מתקבלת דעתם... ומאידך גיסא,
26 היותם של שירותי המבחן גורם טיפולי ומעקבי חשוב באשר
27 לחשודים, לנאשמים ולמי שמרצים או ריצו עונשם".
28

29 כאשר מדובר בעבריינים קטינים, מדיניות הענישה מחייבת מלכתחילה את
30 בית המשפט להקנות משקל מכריע ודומיננטי לשיקול השיקום. לכן, בהליך
31 שבו שיקולי השיקום והטיפול הם באופן אינהרנטי לב ליבו של העניין, יש
32 לתת משקל יתר להמלצות אנשי המקצוע מהדיסציפלינה הטיפולית. הגם
33 שתסקירי שירות המבחן הינם בגדר המלצה בלבד שאינה מחייבת את בית

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

המשפט [ראו: אהרן ברק "התסקיר וקצין המבחן למבוגרים" כתבים, בעריכת ח"ה כהן וי' זמיר 653 (2000); אלי שרון שיטת המבחן בדין הפלילי 258 (1987); חיה כהן-זנדבנג "על מעמדו של שירות המבחן בהליך הפלילי" משפטים כה 435 (1995); רע"פ (8787/03) מנסור נ' מדינת ישראל (לא פורסם, [פורסם בנבו], 11.1.2004)], בעניינם של קטינים אל לו לבית המשפט לסטות מהמלצות שירות המבחן כאשר יש בנמצא אופק שיקומי, אלא מטעמים כבדי משקל [כן ראו: פסקה 7 לפסק דינה של כבוד השופטת ע' ארבל בע"פ 7113/08 הנ"ל]. קביעה זאת נכונה במיוחד מקום שבו המלצות שירות המבחן עולות בקנה אחד עם רף הענישה המקובל בעבירות בעלות אופי דומה. בהתאם לכך, סבורני כי עלינו לאמץ כלל מנחה לפיו כל אימת שמדובר בגזירת דינם של קטינים יש לתת משנה תוקף להמלצות שירות המבחן, זאת מבלי שתוגבל סמכותו של בית המשפט לדחות את ההמלצות בהתקיים טעמים מיוחדים המצדיקים זאת. (ההדגשה אינה במקור).

14. נוכח כל האמור לעיל, סבורני, כי בענייננו, יש לקבל את המלצת שירות המבחן, הן לעניין אי-ההרשעה, והן לעניין דרכי הטיפול, ואפרט:

אכן, העבירות אותן ביצע הנאשם הן חמורות, בעיקר עבירת השוד, עת הגיע הנאשם אל ה-x, במטרה לבצע את השוד, נכנס ל-x, איים על המתלוננים, אשר עבדו בחדר צדדי, תוך שהוא מכוון לעברם חפץ הנחזה להיות אקדח בצבע שחור, מסמן להם להעביר את הכסף מן הקופה אל תוך התיק, תלש את הקופה בחוזקה ממקומה ונטל ממנה את הפדיון.

יחד עם זאת, כעולה בבירור מתסקיר שירות המבחן, בעת איזון גורמי הסיכון מול גורמי הסיכוי של הנאשם, ברי, כי ידם של האחרונים על העליונה.

אפנה לפסקה 15 בעניין פלוני:

"אכן, חומרת העבירה שבה היה מעורב המערער מכבידה על ההחלטה. ברי כי ככל שמדובר בעבירה חמורה יותר, כך גובר האינטרס הציבורי בהרשעה (ראו: ע"פ 6393/07 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 8 (25.9.2007); ע"פ 8690/15 מדינת ישראל נ' פלוני, [פורסם בנבו] פסקה 9 (6.6.2016) (להלן: ע"פ 8690/15)). אולם, לא ניתן לשלול מראש העדפה של שיקולי שיקום גם כאשר בוצעה עבירה שאינה קלה. כידוע, לשיקולי השיקום ניתן משקל מוגבר בעניינם של קטינים, אף בעבירות קשות, בשל האינטרס הציבורי

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

1 להחזירם למוטב (ראו: ע"פ 5409/07 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו]
2 פסקה 6 (25.9.2007); ע"פ 1688/09 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו]
3 (24.9.2009); ע"פ 5521/12 פלוני נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקאות 23-
4 19 (23.1.2014))." (ההדגשות אינן במקור).
5

6 15. הנאשם, לא זו בלבד, שהודה בפני בית המשפט בעבירות מושא כתבי-האישום
7 שבפנינו, אלא הודה בעבירת השוד, עת נחקר במשטרת ישראל בסוגיה שונה
8 לחלוטין, ובכך חסד זמן יקר, הן שיפוטי והן ציבורי.
9

10 עוד ובנוסף אדגיש, כי הנאשם נעדר עבר פלילי, הביע חרטה עמוקה וכנה, ונטל
11 אחריות מלאה על המעשים שביצע, באופן מילולי ובאופן מעשי כאחד. תסקיר
12 שירות המבחן, אותו פירטתי בהרחבה בפסקאות 4-5 לעיל מעיד כאלף עדים על
13 השינוי המשמעותי שעשה הנאשם בחייו, עת הבין את חומרת מעשיו, ונתן את כל
14 כולו לתהליך הטיפול, אשר נמשך לאורך תקופה ארוכה.
15

16 קצינת-המבחן הדגישה, שהנאשם פיתח יכולת הבחנה בין מותר לאסור, בעל
17 מוקד שליטה פנימי המסייע לו בתפקוד הנורמטיבי, וכי הרשעתו תיתן משוב
18 שלילי על התקדמותו בטיפול, ועלולה לפגוע בעתידו ולהגביל את סיכוייו בעתיד.
19 עוד ובנוסף הדגישה קצינת-המבחן, כי תפקודו של הנאשם תקין וחיובי, הוא
20 ביטא חרטה עמוקה וכנה, ושיתף פעולה באופן מלא עם שירות המבחן.
21

22 עוד ובנוסף אדגיש, כי כאמור כבר לעיל, הנאשם משתתף בתהליך מסוג צדק
23 מאחה, וכי הוא הביע חרטה כנה בפני המתלוננים, והתנצל בפניהם.
24

25 אפנה לדבריה של כב' הנשיאה, השופטת א. חיות בעניין פלוני, פסקה 2 :
26

27 "הטעם המרכזי אשר הכריע לבסוף את הכף מבחינתי לחסד ולא לשבט הוא
28 המסלול השיקומי הארוך, המרשים והמוצלח במיוחד שעבר המערער לאחר
29 האירוע נושא האישום (ראו והשוו: ע"פ 7211/04 מדינת ישראל נ' פלוני
30 [פורסם בנבו] (13.3.2006)). מסלול זה כלל, בין היתר, תהליך במסגרת
31 היחידה ל"צדק מאחה"; גישור שבעקבותיו פיצה המערער את המתלונן ואף
32 התנצל בפניו התנצלות פומבית בעיתון המקומי; וכן מהלך טיפולי ממושך
33 במסגרת שירות המבחן לנוער שהסתיים בהצלחה חיובית ביותר תוך

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

התרשמות כי המערער – הנעדר עבר פלילי – מבטא הבנה עמוקה לגבי
הפסול שבמעשיו וכן אמפטיה לסבלו של המתלונן".

נוכח כל האמור לעיל, עת מן העבר האחד, העבירות אותן ביצע הנאשם חמורות, אולם מן
העבר האחר לא ניתן להתעלם מן האמור בתסקיר שירות המבחן, ומן האופן בו שינה הנאשם
את חייו מן הקצה אל הקצה, עובדה המעידה, כי פיו וליבו שווים, סבורני, כי אי-הרשעתו של
הנאשם ונקיטה בדרכי טיפול הולמים, מאזנים כדבעי את האינטרסים השונים, הן בראי
טובתו של הנאשם, והן בראי טובתה של החברה כולה, עת היא זוכה באזרח שומר-חוק נוסף
בין שורותיה.

16. נוכח כל האמור לעיל, ולאחר שהחלטתי להימנע מהרשעתו של הנאשם בעבירות
מושא כתבי-האישום שבפניי, אני מורה על נקיטת דרכי הטיפול הבאות בעניינו של
הנאשם:

א. שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות, בהתאם לתכנית, שיגיש שירות
המבחן לנוער.

ב. צו-פיקוח לתקופה של 12 חודשים מיום מתן גזר-הדין.

ג. חתימה על התחייבות-עצמית בסך 5,000 ₪ להימנע מביצוע עבירות אלימות
או רכוש מסוג עוון או פשע, או ניסיון לעבור עבירות כאמור תוך שנתיים
מיום מתן גזר-הדין.

ד. פיצוי בסך 4,500 לכל אחד מן המתלוננים, אשר ישולמו תוך 60 ימים מיום
מתן גזר-הדין.

הנאשם מזהר, על-פי סעיף מס' 3 לפקודת המבחן (נוסח חדש) התשכ"ט – 1969, כי
אם לא ימלא אחר צו-הפיקוח, או אחר הוראות שירות המבחן מכל בחינה שהיא, או אם
יעבור עבירה נוספת, הוא יהיה צפוי לעונש, או להרשעה ועונש, על העבירות שבגללן
ניתן צו-מבחן.

המזכירות תשלח עותק מגזר-הדין לשירות המבחן לנוער.

בית משפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 20-01-58409 מדינת ישראל נ' ג'
(עצור/אסיר בפיקוח)

1

ניתן היום, כ' אדר תשפ"א, 04 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.

סארי גיוני, שופט

2

3

4

5